

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 26 september 2022
(OR. en)

12794/22

**Interinstitutionellt ärende:
2022/0301(NLE)**

**FRONT 333
COWEB 100
MIGR 270**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	23 september 2022
till:	Rådets generalsekretariat
Komm. dok. nr:	COM(2022) 492 final
Ärende:	Förslag till RÅDETS BESLUT om ingående på unionens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Nordmakedonien om Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns operativa verksamhet i Republiken Nordmakedonien

För delegationerna bifogas dokument – COM(2022) 492 final.

Bilaga: COM(2022) 492 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.9.2022
COM(2022) 492 final

2022/0301 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ingående på unionens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Nordmakedonien om Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns operativa verksamhet i Republiken Nordmakedonien

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

En av de uppgifter som åligger Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (*byrån*) är att samarbeta med tredjeländer på de områden som omfattas av förordningen om den europeiska gräns- och kustbevakningen (förordning (EU) 2019/1896) ”bland annat genom att eventuellt operativt utplacera gränsförvaltningsenheter i tredjeländer”¹. Byrån ska särskilt som en del av den europeiska gräns- och kustbevakningen säkerställa en europeisk integrerad gränsförvaltning², där en del består av samarbete med tredjeländer på de områden som omfattas av förordningen om den europeiska gräns- och kustbevakningen, med särskild inriktning på angränsande tredjeländer och länder som är ursprungsländer eller transiteringsländer för irreguljär migration³. Byrån får samarbeta med myndigheter i tredjeland som är behöriga i frågor som omfattas av förordningen i den utsträckning som krävs för att byrån ska kunna fullgöra sina uppgifter⁴, och får även vidta åtgärder avseende europeisk integrerad gränsförvaltning på tredjelands territorium om detta avtalats med det aktuella tredjelandet.

I kraft av artikel 73.3 i förordning (EU) 2019/1896 ska unionen, när omständigheter kräver att gränsförvaltningsenheter från den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka utplaceras i ett tredjeland där medlemmarna i enheterna kommer att utöva verkställande befogenheter, ingå ett statusavtal med det berörda tredjelandet. Sådana statusavtal bör bygga på den mall som kommissionen utarbetat i enlighet med artikel 76.1 i den tidigare nämnda förordningen. Kommissionen antog mallen den 21 december 2021⁵.

När den europeiska migrations- och flyktingkrisen kulminerade anlände hundratusentals asylsökande och migranter till Europeiska unionen via Västra Balkan, och Republiken Nordmakedonien (*Nordmakedonien*) låg på en av huvudrutterna för irreguljära blandade migrationsströmmar, som huvudsakligen rörde sig från Grekland i riktning mot Serbien. Antalet personer som anländer till Europeiska unionen har visserligen minskat sedan dess, men migrationsrutten genom Nordmakedonien används fortfarande i stor utsträckning. År 2021 gjordes enligt de officiella siffrorna 20 874 irreguljära inresor till Nordmakedonien. Människor som reser irreguljärt är en målgrupp för organiserad brottslighet och människosmuggling. De löper risk att få sina mänskliga rättigheter kränkta på vägen. Fem migranter dog 2021 under resan genom landet.

År 2017 inledde Europeiska kommissionen förhandlingar med Nordmakedonien om ett statusavtal med utgångspunkt i den tidigare förordningen om en europeisk gräns- och kustbevakning (förordning (EU) 2016/1624). Förhandlingarna avslutades framgångsrikt genom att kommissionen och Nordmakedonien paraferade ett utkast till statusavtal den 18 juli

¹ Artikel 10.1 u i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen.

² Artikel 71.1 i förordning (EU) 2019/1896.

³ Artikel 3 g i förordning (EU) 2019/1896.

⁴ Artikel 73.1 i förordning (EU) 2019/1896.

⁵ Kommissionens meddelande COM(2021) 829 - Mall för det statusavtal som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624.

2018. Men statusavtalet undertecknades inte omedelbart och år 2019 upphävdes den tidigare nämnda förordningen, för att ersättas av förordning (EU) 2019/1896.

Den 29 juli 2022 mottog kommissionen rådets bemyndigande att inleda förhandlingar med Nordmakedonien om ett avtal om Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns operativa verksamhet i Nordmakedonien. Den 25 augusti 2022 höll Europeiska kommissionen förhandlingar med Nordmakedonien om avtalet för Europeiska unionens räkning. Kommissionen anser att målen i rådets förhandlingsdirektiv har uppnåtts och att unionen kan godta avtalet.

Det bifogade förslaget till rådets beslut utgör den rättsliga grunden för ingående av avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Nordmakedonien om Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns operativa verksamhet i Republiken Nordmakedonien.

Situationen i de Schengenassocierade länderna

Detta förslag utgör en utveckling av Schengenregelverket om förvaltningen av de yttre gränserna. Men unionen är inte behörig att ingå statusavtal med Nordmakedonien som är bindande även för Norge, Island, Schweiz och Liechtenstein. För att säkerställa att gränsbevakningstjänstemän och annan relevant personal som dessa länder skickar till Nordmakedonien åtnjuter samma status som i det kommande statusavtalet bör man i gemensamma förklaringar till statusavtalet ange att det är önskvärt att liknande avtal ingås mellan Nordmakedonien och vart och ett av dessa länder.

Detta beslut utgör en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Irland inte deltar i enlighet med rådets beslut 2002/192/EG. Irland deltar därför inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Irland. I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

• Förenlighet med unionens politik inom andra områden

Stärkta kontroller längs gränserna till Nordmakedonien kommer att ha en positiv inverkan på förvaltningen av unionens yttre gränser och Nordmakedoniens egna gränser. Ingående av ett statusavtal skulle vara förenligt med de bredare målsättningar och prioriteringar för samarbetet som beskrivs i Europeiska unionens stabiliserings- och associeringsavtal med Nordmakedonien⁶.

Ingående av ett statusavtal skulle också kunna stödja Europeiska unionens allmänna ansträngningar och åtaganden att vidareutveckla kapacitet för att bidra till förvaltningen av krishantering och främja konvergensen mellan unionen och Nordmakedonien i utrikes frågor och säkerhetsfrågor.

⁶ [http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239\(2\)/2021-09-09](http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/2021-09-09).

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Den rättsliga grunden för detta förslag är artiklarna 77.2 b och d samt 79.2 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), jämförda med artikel 218.6 a i EUF-fördraget.

Europeiska unionens behörighet att ingå ett statusavtal framgår uttryckligen av artikel 73.3 i förordning (EU) 2019/1896: "[u]nder omständigheter som kräver utplacering av gränsförvaltningsenheter från den stående styrkan i ett tredjeland där medlemmarna i enheterna kommer att utöva verkställande befogenheter, ska unionen ingå ett statusavtal [...] med det berörda tredjelandet".

Enligt artikel 3.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska unionen ha exklusiv befogenhet att ingå ett internationellt avtal, om ingåendet av avtalet föreskrivs i en unionslagstiftningsakt. I artikel 73.3 i förordning (EU) 2019/1896 föreskrivs avseende statusavtalet att "unionen [ska] ingå ett statusavtal med det berörda tredjelandet". Det avtal som ska ingås med Nordmakedonien omfattas därför av Europeiska unionens exklusiva befogenhet. I enlighet med artikel 73.3 i förordning (EU) 2019/1896 kommer de nya delarna i det föreslagna statusavtalet att utformas med utgångspunkt i den avtalsmall som kommissionen antagit, medan helheten bygger på den avtalstext som redan överenskommits med Nordmakedonien år 2018.

• Subsidiaritet och proportionalitet

Behovet av en gemensam strategi

Ett statusavtal kommer att ge Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån möjlighet att placera ut europeiska gräns- och kustbevakningsenheter i Nordmakedonien och utnyttja alla möjligheter som förordning (EU) 2019/1896 erbjuder. Utan detta redskap är det bara möjligt för enskilda medlemsstater att bilateralt avtala om utplacering för att utveckla och genomföra en europeisk integrerad gränsförvaltning och stödja Nordmakedoniens förvaltning av ett väsentligt antal migranter som vill transitera genom landets territorium. Det behövs därför en gemensam strategi för bättre förvaltning av Republiken Nordmakedoniens gränser.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

Eftersom detta är ett nytt avtal kunde ingen utvärdering eller kontroll av ändamålsenligheten hos befintliga instrument göras. Ingen konsekvensbedömning behövs för att förhandla om ett statusavtal.

• Grundläggande rättigheter

I enlighet med skäl 88 i förordning (EU) 2019/1896 kommer kommissionen att bedöma situationen vad gäller de grundläggande rättigheterna i de områden som omfattas av statusavtalet i Nordmakedonien och informera Europaparlamentet om detta.

Det planerade avtalet kommer att innehålla praktiska åtgärder avseende de grundläggande rättigheterna för att säkerställa att de respekteras till fullo inom ramen för den avtalsenliga verksamheten. Avtalet kommer att innehålla bestämmelser om ett oberoende och effektivt system för klagomål i enlighet med relevanta bestämmelser i förordning (EU) 2019/1896 för att kontrollera och säkerställa att de grundläggande rättigheterna respekteras inom ramen för den avtalsenliga verksamheten.

- **Skydd av personuppgifter**

Om bestämmelserna väsentligen avviker från mallen för statusavtal ska Europeiska datatillsynsmannen höras med avseende på statusavtalets bestämmelser om överföring av uppgifter.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Statusavtalet medför i sig inga budgetkonsekvenser. Den faktiska utplaceringen av gränsbevakningsenheter enligt en operativ plan genererar kostnader som ska belasta byråns budget. Framtida verksamhet inom ramen för statusavtalet kommer att finansieras med byråns egna medel i enlighet med unionens årliga budgetförfarande.

Unionens bidrag till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån omfattas redan av unionens budget och följer rådets slutsatser om den fleråriga budgetramen.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Kommissionen kommer att säkerställa lämplig tillsyn över hur statusavtalet genomförs.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om ingående på unionens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Nordmakedonien om Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns operativa verksamhet i Republiken Nordmakedonien

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 77.2 b och d och 79.2 c, jämförda med artikel 218.6 a,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

med beaktande av Europaparlamentets godkännande¹,

av följande skäl:

- (1) I enlighet med rådets beslut 2022/XXX av den [...] har avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Nordmakedonien om Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns operativa verksamhet i Republiken Nordmakedonien (*avtalet*) undertecknats av [...] den [...], med förbehåll för att det ingås vid en senare tidpunkt.
- (2) Under omständigheter som kräver att gränsförvaltningsenheter från den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka utplaceras i ett tredjeland där medlemmarna i enheterna kommer att utöva verkställande befogenheter, ska unionen i enlighet med artikel 73.3. i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896² ingå ett statusavtal med det berörda tredjelandet på grundval av artikel 218 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
- (3) Detta beslut utgör en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Irland inte deltar i enlighet med rådets beslut 2002/192/EG³. Irland deltar därför inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Irland.
- (4) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning⁴, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark. Eftersom detta beslut är en utveckling av Schengenregelverket

¹ EUT C, s. .

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624 (EUT L 295, 14.11.2019, s. 1).

³ Rådets beslut 2002/192/EG av den 28 februari 2002 om Irlands begäran om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket (EGT L 64, 7.3.2002, s. 20).

⁴ Protokoll (nr 22) om Danmarks ställning, EUT C 326, 26.10.2012, s. 299.

ska Danmark, i enlighet med artikel 4 i det protokollet, inom sex månader efter det att rådet har beslutat om detta beslut, besluta huruvida landet ska genomföra det i sin nationella lagstiftning.

(5) Avtalet bör godkännas på unionens vägnar.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Nordmakedonien om Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns operativa verksamhet i Republiken Nordmakedonien (*avtalet*) godkänns härmed på unionens vägnar⁵.

Artikel 2

Kommissionen ska på unionens vägnar göra den anmälan som avses i artikel 22.1 i avtalet i syfte att uttrycka unionens samtycke till att bli bunden av avtalet.

Artikel 3

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas⁶.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*

⁵ Texten till avtalet offentliggörs i EUT L, s.

⁶ Dagen för avtalets ikraftträdande kommer att offentliggöras av rådets generalsekretariat i *Europeiska unionens officiella tidning*.